

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 6)

1992 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeleri Kanunlaşmıca Kadar Devlet Harcamalarının Yapılmasına ve Devlet Gelirlerinin Tahsiline Yetki Verilmesine Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/261)

T.C.

Başbakanlık

29.11.1991

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K. K. Gn. Md. 07/101-95/06276

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye ve Gümrük Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 26.11.1991 tarihinde kararlaştırılan "1992 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeleri Kanunlaşmıca Kadar Devlet Harcamalarının Yapılmasına ve Devlet Gelirlerinin Tahsiline Yetki Verilmesine Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Süleyman Demirel

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Anayasa ve 1050 sayılı Kanunda emredildiği üzere, 1992 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçe Kanun Tasarıları 17 Ekim 1991 günü Türkiye Büyük Millet Meclisine takdim edilmişti. Ancak seçimlerin bir yıl önceye alınarak 20 Ekim 1991 tarihinde yapılması sonucu, Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 78 inci maddesine göre yukarıda sözü edilen Tasarılar hükümsüz sayılmaktadır.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin yeniden teşekkül etmesi, yeni Hükümetin kurulması ve Hükümet Programının hazırlanması zaman aldığından, 1992 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçe Kanun Tasarılarının Hükümet tarafından Hükümet Programına uygun olarak hazırlanıp Anayasamızda öngörülen takvim süresi içinde görüşülmesi, tartışılması ve kanunlaşması mümkün görülmemiştir.

Yukarıda belirtilen nedenlerle Devlet hizmetlerinin devamlılığı asıl olduğundan, 1992 Malî Yılı başından itibaren üç aylık süreyle sınırlı olmak üzere, kamu harcamalarının yapılmasını ve Devlet gelirlerinin toplanmasını öngören bu Kanun Tasarısı hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Genel ve katma bütçeli kuruluşların kendilerine verilen görevlerini yapabilmeleri ve devlet hizmetlerini aksatmadan yürütebilmeleri için bu kuruluşlara, 1992 Malî Yılı'nın ilk üç ayı ile sınırlı olmak üzere 1991 Malî Yılı Bütçe Kanunları "A" işaretli cetvellerine dahil bütçe tertiplerinde yer alan kesintili başlangıç ödeneklerinin belirli oranlarında harcama

yapmalarına imkân verilmektedir. Böylece, harcama oranlarının hesabında, 1991 Malî Yılı konsolide bütçe ödeneği olan 101 trilyon 265 milyar 181 milyon lira esas alınmaktadır.

Diğer taraftan, yeni teşkil edilen Çevre Bakanlığının 1992 yılının ilk üç ayı içinde yapacağı harcamaların miktarları belirtilmekte ve yine yeni kurulan Orman Bakanlığına yürütecekleri hizmetler için gerekli olan ödeneklerin Maliye ve Gümrük Bakanlığı bütçesinin yedek ödenek tertibinden aktarılacağı hükme bağlanmaktadır.

Maddenin son fıkrası ile Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı bütçesinin 950-Borç Ödemeleri programında yer alan ödeneklerin, harcama limitlerini geçmemek kaydıyla aynı program içinde yeniden dağıtımı konusunda Maliye ve Gümrük Bakanına yetki verilmektedir.

Madde 2. — Yürürlükte bulunan mevzuat hükümleri çerçevesinde katma bütçe gelirleri de dahil olmak üzere, devlet gelirlerinin yıllık olarak tarh, tahakkuk ve tahsiline devam olunacağına dair hükme yer verilmektedir.

Madde 3. — 1991 ve daha önceki yıllarda taahhüde bağlanmış yatırım ihalelerinin ve emanet suretiyle yapılmakta olan işlerin aksamamasını sağlamak üzere, bu işlere ait ödemelerin yapılmasına imkân verilmektedir.

Madde ile ayrıca, ihalesinde aciliyet görülen yatırımlarla tabii afetler sonucu hâsıl olabilecek hasarların telafisi amacıyla Bakanlar Kurulunca daire ve idarelere taahhüde girişme yetkisi verilmektedir.

Madde 4. — Devlet memurları ile diğer kamu görevlilerinin aylık ve diğer özlük haklarının düzenlenmesine ilişkin olarak kanunlar, kanun hükmünde kararname ve diğer mevzuat hükümleri uyarınca bütçe kanunları ve eki cetvellerde tesbiti gereken katsayı, miktar ve limitleri belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkili kılınmaktadır.

Madde 5. — 1.1.1992 - 31.3.1992 döneminde bütçenin finansman ihtiyacını karşılamak için 1991 Malî Yılı Bütçe Kanununun 34 üncü maddesi hükümleri dairesinde ve bu madde ile belirlenen limitin yarısına kadar bir yıl ve daha uzun vadeli iç borçlanma akdine Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yetkili kılınmaktadır.

Madde 6. — Hazine bonoları ve avanslarla ilgili işlemlerin 1991 Malî Yılı Bütçe Kanununun 40 ıncı maddesinde belirtilen hükümler çerçevesinde yürütüleceğine ve T.C. Merkez Bankasınınca Hazineye açılacak kısa vadeli avans limitinin hesaplanma şekline dair hükümlere yer verilmektedir.

Madde 7. — Kanuna göre 1.1.1992 - 31.3.1992 döneminde, 1991 Malî Yılı bütçe tertiplerine muvazi olarak yapılacak harcamaların 1992 Malî Yılı bütçelerinden yapılmış sayılacağı, aynı dönemde tahsil olunacak gelirlerin de yine 1992 Malî Yılı bütçelerine maledileceği belirtilmektedir.

Madde 8. — Kanunda yer alan hükümler saklı olmak üzere, 1991 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçe Kanunları hükümlerinin uygulanmasına devam olunacağı hükme bağlanmaktadır.

Madde 9. — Kanunun uygulanma döneminde doğabilecek aksaklıkların giderilmesi, hizmetlerin gerekli kıldığı her türlü tedbirlerin alınması ve bütçe işlemlerinin gerçekleştirilmesi konularında Maliye ve Gümrük Bakanına yetki verilmektedir.

Madde 10. — Kanunun 1.1.1992 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlüğe gireceği belirtilmektedir.

Madde 11. — Kanunu yürütecek merciler belirlenmektedir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

18.12.1991

Esas No. : 1/261

Karar No. : 2

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye ve Gümrük Bakanlığınca hazırlanıp, Bakanlar Kurulu tarafından 29.11.1991 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 25.12.1987 tarihinde Komisyonumuza havale edilen "1992 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeleri Kanunlaşıncaya Kadar Devlet Harcamalarının Yapılmasına ve Devlet Gelirlerinin Tahsiline Yetki Verilmesine Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 18.12.1991 tarihinde yaptığı 2 nci birleşimde Hükümeti temsilen Maliye ve Gümrük Bakanı Sümer Oral'ın başkanlığında Maliye ve Gümrük Bakanlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılımıyla incelenip, görüşüldü.

Maliye ve Gümrük Bakanının, tasarının tümü üzerindeki görüşmelerden önce yaptığı açıklamada;

— Bu tasarının malî yılbaşına çok kısa süre kaldığı hususu dikkate alınarak, zaruretlerin ortaya çıkardığı bir düzenleme olduğu, Devlet hizmetlerinin devamlılığı söz konusu olduğu için geçici bütçe uygulamasına başvurulduğu,

— Bu tasarının 12 aylık bütçenin, 3 aylık bir kesiti olduğu ve bunun bir avans mekanizması içinde düşünülmesinin doğru olacağı,

— Tasarıdaki ödenek büyüklüklerinin 1991 Malî Yılı Bütçe Kanunları (A) işaretli cetvellerine dahil kesintili başlangıç ödenekleri dikkate alınmak suretiyle oluşturulduğu,

— 1992 Malî yılı bütçesi hazırlanırken toplumun ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte olmasına çalışılacağı, Fonların büyük bir kısmının Bütçe içine alınarak gelir ve giderde bir bütün oluşturulacağı,

İfade edilmiştir.

Komisyonumuzda tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde; 1992 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçe Kanunu Tasarıları hazırlanıp Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulana kadar, Devlet Gelirlerinin Tahsili ve Devlet Harcamalarının yapılabilmesini teminen Hükümete yetki verilmesi uygun bulunmakla birlikte;

— Devlet ihalesinde fayda ve zaruret görülen yatırımların neler olacağı,

— Geçici Bütçenin gecikme nedenlerinin neler olduğu,

— Enflasyonun düşürülmesi hususunda ne gibi önlemlerin alınacağı, şeklindeki soru ve eleştirilere;

— Yatırımların bir Hükümet politikası olduğu, Hükümet politikasına uygun tarzda hazırlanacak bir yatırım programının uygulamaya konulacağı, ancak, önceden belirlenemeyen acil ihtiyaçlara cevap verecek şekilde hükümete yetki talep edildiği,

— Geçici Bütçede Koordinasyon noksanlığından kaynaklanan bir gecikme olmadığı, Tasarının 1992 malî yılı başında uygulamaya konulacağı,

— Gayri Safi Millî Hâsılanın % 12'sine ulaşan bütçe açığının enflasyonun en önemli nedenlerinden biri olduğu, bu açığın büyük ölçüde KİT finansmanından kaynaklandığının belirlendiği, kronikleşmiş bir enflasyon ve kronikleşmiş bir enflasyon beklentisi ile ekonomiyi sağlıklı bir yapıya kavuşturmanın mümkün olmayacağı, bu nedenlerle; disiplinli bir bütçe ile, kamu borçlarının mümkün olduğunca azaltılması yöntemiyle enflasyonun aşağıya çekilmesinin 1992 yılı bütçesinde en önemli hedef olduğu,

şeklinde cevaplar verilmiştir.

Bu görüşmelerden sonra tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 uncu maddeleri ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 10 ve 11 inci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili
<i>İlyas Aktaş</i>	<i>İrfan Gürpınar</i>
Samsun	Kırklareli
Sözcü	Kâtip
<i>Mahmut Öztürk</i>	<i>Haydar Oymak</i>
Aksaray	Amasya
<i>Veli Andaç Durak</i>	<i>Halil Demir</i>
Adana	Aksaray
<i>Mehmet Nedim Budak</i>	<i>Cengiz Altunkaya</i>
Ankara	Aydın
(Muhalefet şerhim eklidir)	(Muhalefet şerhim eklidir)
<i>Hüseyin Balyalı</i>	<i>Melih Pabuçcuoğlu</i>
Balıkesir	Balıkesir
<i>Zeki Ergezen</i>	<i>Necmi Hoşver</i>
Bitlis	Bolu
(Muhalif)	
<i>Mustafa Çiloğlu</i>	<i>Yılmaz Ovalı</i>
Burdur	Bursa
<i>Neşel Şahin</i>	<i>Adnan Keskin</i>
Çanakkale	Denizli
<i>M. Halûk Müftüler</i>	<i>Mahmut Uyanık</i>
Denizli	Diyarbakır
<i>Nihat Malkap</i>	<i>Rüşü Kâzım Yücelen</i>
Hatay	İçel
	(Muhalefet şerhim eklidir)
<i>Nami Çağan</i>	<i>Adnan Kalveci</i>
İstanbul	İstanbul
	(Muhalefet şerhim eklidir)

Z. Selçuk Maruşlu

İstanbul

(Muhalefet şerhim eklidir)

Işın Çelebi

İzmir

(Muhalefet şerhim eklidir)

Abdullah Gül

Kayseri

(Muhalifim)

Mustafa Ünal

Konya

(Hükümet programına muhalifim)

M. Doğan Ölmeztoprak

Malatya

(Muhalefet şerhim eklidir)

Refaiddin Şahin

Ordu

Koray Aydın

Trabzon

Veli Aksoy

İzmir

Recep Kırış

Kahramanmaraş

Alaettin Kurt

Kocaeli

Mehmet Ali Yavuz

Konya

Ekrem Pakdemirli

Manisa

(Muhalefet şerhim eklidir)

Hasan Peker

Tekirdağ

Kamer Genç

Tunceli

MUHALEFET ŞERHİ

Geçici Bütçe Yasa Tasarısında

- Katsayı, ek ders ücretleri gibi en kritik rakamlar konmamıştır.
- Çalışanların reel gelirini artıracaklarını belirten hükümler çalışanlara ne vereceği açıklanmamıştır.
- Türkiye Büyük Millet Meclisinin yetkisinde olan harcama yetkileri tamamen Hükümete devredilmiştir. Hangi yatırıma ne verileceği tamamen Hükümetin emrine verilmektedir. Türkiye Büyük Millet Meclisinin en önemli yetkisi üç ay için de olsa elinden alınmaktadır. Fonlara karşı olduğunu beyan eden, Kanun Hükümünde Kararname ile Devlet yönetimine karşı olduğunu belirten Hükümetin bu yaptığı çelişkidir.

Bu nedenlerle tasarıya muhalifiz.

Ekrem Pakdemirli

Manisa

Işın Çelebi

İzmir

M. Doğan Ölmeztoprak

Malatya

Rüştü Kâzım Yücelen

İçel

Adnan Kahveci

İstanbul

Z. Selçuk Maruşlu

İstanbul

Mehmet Budak

Ankara

Cengiz Altınkaya

Aydın

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

1992 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçeleri Kanunlaşınca Kadar Devlet Harcamalarının Yapılmasına ve Devlet Gelirlerinin Tahsiline Yetki Verilmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Genel bütçeli dairelerle katma bütçeli idareler, 1 Ocak 1992 tarihinden en geç 31 Mart 1992 tarihine kadar geçecek dönemde, 1991 Mali Yılı Bütçe Kanunları (A) işaretli cetvellerine dahil kesintili başlangıç ödenekleri dikkate alınmak suretiyle her ay için; personel ödeneklerinin beşte biri, Maliye ve Gümrük Bakanlığı ile Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı bütçelerinin transfer tertiplerinde yer alan ödeneklerin altıda biri, diğer bütçe tertiplerindeki ödeneklerin onda biri hesabı ile bulunacak miktara kadar harcama yapmaya yetkili kılınmıştır.

442 sayılı Orman Bakanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile kurulan Orman Bakanlığının hizmetleri için gerekli olan ödenekleri, Maliye ve Gümrük Bakanlığı bütçesinin yedek ödenek tertibinden, adı geçen Bakanlığın ilgili hizmet tertiplerine aktarmaya Maliye ve Gümrük Bakanı yetkilidir.

443 sayılı Çevre Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile kurulan Çevre Bakanlığının ödeneklerinin hesabında Çevre Müsteşarlığı ile Özel Çevre Koruma Kurumunun 1991 Mali Yılı ödenekleri esas alınır.

Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı bütçesinin 950 - Borç Ödemeleri programında yer alan ödenekleri, birinci fıkradaki harcama limitlerini geçmemek kaydıyla aynı program içinde yeniden dağıtmaya Maliye ve Gümrük Bakanı yetkilidir.

MADDE 2. — Yürürlükteki hükümler uyarınca genel ve katma bütçe gelirlerinin yıllık olarak tarh, tahakkuk ve tahsiline devam olunur.

MADDE 3. — 1991 ve daha önceki yıllarda taahhüde bağlanmış yatırım ihalelerine ve emanet suretiyle yapılmakta olan işlere ait ödemelere 1 inci madde ile belirlenen sınırlar dahilinde devam olunur.

Derhal ihalesinde fayda ve zaruret görülen yatırımlar ile tabii afetler sonucu hâsıl olabilecek hasarların telafisi amacıyla yeniden girişilecek işler için Bakanlar Kurulu daire ve idarelere taahhüde girişme yetkisi verebilir.

MADDE 4. — Kanunlar, kanun hükmünde kararname ve diğer mevzuat hükümleri uyarınca bütçe kanunları ve eki cetvellerde tespiti gereken katsayı, miktar ve limitleri belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

MADDE 5. — Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan, 1.1.1992 - 31.3.1992 döneminde, 1991 Mali Yılı Bütçe Kanununun 34 üncü maddesi hükümleri dairesinde ve bu madde ile belirlenen limitin yarısına kadar bir yıl ve daha uzun vadeli iç borçlanma akdine yetkilidir.

MADDE 6. — Hazine bonoları ve avanslarla ilgili işlemlere 1991 Mali Yılı Bütçe Kanununun 40 ıncı maddesinde belirtilen hükümler dairesinde devam olunur. T.C. Merkez Bankasınınca Hazineye açılacak kısa vadeli avans limitinin hesabında, 1991 Mali Yılı Bütçe ödenekleri toplamına bu Kanun ile verilen ödeneklerin eklenmesi ile bulunacak tutar esas alınır.

MADDE 7. — Bu Kanuna göre yapılacak harcamalar ile tahsil olunacak gelirler 1992 Mali Yılı bütçelerine maledilir.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

1992 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçeleri Kanunlaşımına Kadar Devlet Harcamalarının Yapılmasına ve Devlet Gelirlerinin Tahsiline Yetki Verilmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Tasarının 5 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Tasarının 6' ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Tasarının 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 8. — Bu Kanunda yer alan hükümler saklı kalmak üzere, 1991 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçe Kanunları hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

MADDE 9. — Bu Kanunun uygulanmasından doğan aksaklıkları gidermeye, hizmetlerin gerekli kıldığı her türlü tedbirleri almaya ve bütçe işlemlerini yapmaya Maliye ve Gümrük Bakanı yetkilidir.

MADDE 10. — Bu Kanun hükümleri 1.1.1992 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlüğe girer.

MADDE 11. — Bu Kanunun;

- a) Türkiye Büyük Millet Meclisi ile ilgili hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı,
- b) Cumhurbaşkanlığı ile ilgili hükümlerini Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri,
- c) Sayıştay Başkanlığı ile ilgili hükümlerini Sayıştay Birinci Başkanı,
- d) Diğer hükümlerini Maliye ve Gümrük Bakanı, yürütür.

S. Demirel

Başbakan

Devlet Bakanı ve Başbakan Yrd.

Prof. E. İnönü

Devlet Bakanı

Prof. T. Çiller

Devlet Bakanı

İ. Téz

Devlet Bakanı

G. İleri

Devlet Bakanı

O. Kilercioglu

Devlet Bakanı

Ö. Barutcu

Devlet Bakanı

E. Şahin

Devlet Bakanı

M. Batalli

Millî Savunma Bakanı

N. Ayaz

Dışişleri Bakanı Y.

Prof. E. İnönü

Millî Eğitim Bakanı

K. Toptan

Sağlık Bakanı

Y. Aktuna

Tarım ve Köyişleri Bakanı

N. Cevheri

Sanayi ve Ticaret Bakanı

M. T. Köse

Kültür Bakanı

D. F. Sağlar

Orman Bakanı

V. Tanur

Devlet Bakanı

C. Çağlar

Devlet Bakanı

E. Ceyhan

Devlet Bakanı

A. Gönen

Devlet Bakanı

G. Ergenekon

Devlet Bakanı

M. Kahraman

Devlet Bakanı

M. A. Yılmaz

Devlet Bakanı

Ş. Ercan

Devlet Bakanı

M. S. Oktay

İçişleri Bakanı

İ. Sezgin

Maliye ve Gümrük Bakanı

S. Oral

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Prof. O. Kumbaracıbaşı

Ulaştırma Bakanı

Y. Töpcü

Çalışma ve Sos. Güvenlik Bakanı

M. Moğultay

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

E. Faralyalı

Turizm Bakanı

A. Ateş

Çevre Bakanı

B. D. Akyürek

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 8. — Tasarının 8 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Tasarının 9 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Tasarının 10 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Tasarının 11 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

